ଶରଣପ୍ପା ବାସପ୍ପା ଦିଣ୍ଡାୱାର

ବନାମ

କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଅଗଷ୍ଟ 28,1996

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ କେ. ଭେଙ୍କଟସ୍ୱାମୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭୂମି ଆଇନ :

କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ, 1961:

ଧାରା 2 (7), 63,66 ଏବଂ 76—ଗ୍ରାମୀଣ ଜମି—ସର୍ବାଧିକ ସୀମା—ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନ ପରେ "ଜମି ବିନିମୟ"—ସର୍ବାଧିକ ସୀମା ଗଣନା କରିବା ସମୟରେ ଧାରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଖାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଜମିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ–ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଏହାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ—ଅପିଲର ଶୁଣାଣି କରାଯିବା ପରେ, ଅପିଲକାରୀ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନଥିଲେ— କିମ୍ବା ସେ ବିନିମୟ ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ନିଜ ଅଧିକୃତ ଜମିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିନଥିଲେ –ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ସେ ତାଙ୍କ ଅଧିକୃତ ଜମିକୁ ବିସ୍ତାର କରିଥିଲେ— ତେଣୁ ବିନିମୟ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିକୁ ତାଙ୍କ ଅଧିକୃତ ଜମିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ:

" ବିନିମୟ "—ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ, 1882 ର ଧାରା 118 ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3809/1990 ।

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 1830/1984 ରେ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 17.11.89 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଶ୍ରୀ କିରଣ ସୁରୀ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏମ୍. ବୀରାପ୍ପା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ:

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ 17 ନଭେମ୍ବର 1989 ରେ ରିଟ୍ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 1830/84 ରେ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି । ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥିତି ହେଉଛି ଯେ, 1974

ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ଅଧିନିୟମ ') ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ, 1961ର ଧାରା 66 ଅନୁଯାୟୀ, ସର୍ବାଧିକ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 54 ଏକର ଭାବରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିଜାପୁର ତାଲୁକର ଅଙ୍କଲାଗି ଗ୍ରାମରେ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 102ରେ 15 ଏକର 6 ଗୁଣ୍ଠ ଏବଂ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 28/2 ରେ 28 ଏକର 10 ଗୁଣ୍ଠ ଥିଲା । 18 ଅଗଷ୍ଟ 1971 ତାରିଖର ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବିନିମୟ ଦଲିଲ ଦ୍ୱାରା, ଅପିଲକାରୀ ସେହି ଗ୍ରାମର ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 175ରେ ଥିବା ଗୁରପ୍ପା ଭୀମରାୟା ବିର୍ଦାରଙ୍କ 30 ଏକର 24 ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ସହିତ 28 ଏକର ୧୦ ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ବିନିମୟ କରିଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ତାଙ୍କର ମୋଟ ଜମି ପରିମାଣ 13 ଏକର 16 ଗୁଣ୍ଠ ଥିଲା ଏବଂ ବିନିମୟ ଦଲିଲ ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କର 46 ଏକର 30 ଗୁଣ୍ଠ ଥିଲା । ତେଣୁ, ସେ ଗ୍ରାମୀଣ ଜମିର ସର୍ବାଧିକ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିଲେ ।

ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ତାହା ହେଉଛି:ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 28 ଏକର 10 ଗୁଣ୍ଠ ବଦଳରେ ପ୍ରାପ୍ତ 30 ଏକର 24 ଗୁଣ୍ଠ ଜମିକୁ ତାଙ୍କର ମୋଟ 43 ଏକର 16 ଗୁଣ୍ଠ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ କି ? ଧାରା 63 ର ଉପ-ଧାରା (10) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଜାନୁଆରୀ 24, 1971 ପରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିନିମୟ ଦ୍ୱାରା 30 ଏକର 24 ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ଥିଲା, ତେଣୁ ଉକ୍ତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅବସ୍ଥିତ 15 ଏକର 6 ଗୁଣ୍ଠ ଏବଂ 28 ଏକର 10 ଗୁଣ୍ଠ ସହିତ ଉକ୍ତ ଜମିକୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଅଧିକୃତ ଜମିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ତେଣୁ, ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ସୀମାଠାରୁ ଅଧିକ ଜମି ମିଳିଥିବାର ଜଣାପଡ଼ିଛି । ତେଣୁ ବଳକା ଜମିକୁ ସମର୍ପଣ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମ 1962 ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ 15 ତାରିଖରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ, ମାର୍ଚ୍ଚ, 1974 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଧାରା 2 (7) ଅନୁଯାୟୀ 'ସର୍ବାଧିକ ସୀମା କ୍ଷେତ୍ର' ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଜମିର ଏକ ପରିମାଣ ଯାହା ଧାରା 63 ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ପରିବାର ଧାରଣ କରିବାକୁ ହକଦାର । ଏହି ଅଧିନିୟମରେ "ବିନିମୟ" ଶବ୍ଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇନାହିଁ । ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ, 1882ର ଧାରା 118 ରେ "ବିନିମୟ" କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଦୁଇ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଜିନିଷର ମାଲିକ ସ୍ୱତ୍ୱ ଅନ୍ୟ ଏକ ଜିନିଷର ମାଲିକ ସ୍ୱତ୍ୱ ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରନ୍ତି, କୌଣସି ଜିନିଷ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଜିନିଷ କେବଳ ଟଙ୍କା ହୋଇନଥାଏ, ସେହି କାରବାରକୁ 'ବିନିମୟ' କୁହାଯାଏ । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ, ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ଦୁଇ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିବା ବିନିମୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପଦ୍ଧତିରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ । ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମ ଧାରା 17 କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଅନୁଯାୟୀ ଦୁଇ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିନିମୟ ଦଲିଲ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ପରେ, ଦୁଇ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଅଧିକାର, ମାଲିକାନା ଏବଂ ଆଇନଗତ ଅଧିକାରକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 28/2 ରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା 28 ଏକର 6 ଗୁଣ୍ଠ ଜମି, ଗୁରୁପ୍ପା ଭୀମାରାୟ ବୀର୍ଦାର ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 175 ରେ 30 ଏକର 24 ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ସହିତ ବିନିମୟ ହୋଇଥିଲା; ଏହିପରି, ଅପିଲକାରୀ 30 ଏକର 24 ଗୁଣ୍ଠ ପାଇଥିବାବେଳେ

ଗୁରୁପ୍ପା ଭୀମାରାୟା ବୀରଦାରଙ୍କର 28 ଏକର 10 ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ପାଇଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀ, ବିନିମୟ ଆଧାରରେ 45 ଏକର 30 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମି ଅଧିକାର କରିଥିଲେ ।

ଏହା ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ସର୍ବାଧିକ ସୀମାଠାରୁ ଅଧିକ ଜମି ଅଧିକାର କରିଛନ୍ତି କି ?ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ବିନିମୟ ଆଧାରରେ, ଜାନୁଆରୀ 24, 1971 ରେ ଏବଂ ତା'ପରେ, ଯଦି ସେହି ଜମି ଯାହା ସର୍ବାଧିକ ସୀମାରୁ ଅଧିକ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା କିନ୍ତୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲା, ତେବେ ଧାରା 63 ର ଉପ-ଧାରା (10) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ତାହାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଏପରି ବିନିମୟକୁ ଅବମାନନା କରି ମାଲିକଙ୍କ ଅଧିକୃତ ଜମିରେ ଏହାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଧାରା 63ର ଉପଧାରା (10) ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

" ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଉପଧାରାରେ ଯେକୌଣସି ବିଷୟ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ:

(i) 18 ନଭେମ୍ବର 1961 ତାରିଖ ପରେ ଏବଂ 24 ଜାନୁଆରୀ 1971 ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଏପରି କୌଣସି ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ପରିମାଣ ଯଦି ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଖାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଜମି ସହିତ ଯୋଡ଼ାଯାଏ, ତେବେ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ ଆରମ୍ଭ ହେବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ତାହା ବଳକା ଜମି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇ ପାରିଥାଆନ୍ତା; କିମ୍ବା

(ii) 24 ଜାନୁଆରୀ 1971 ପରେ, ବିଭାଜନ କିମ୍ବା ଦାନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜମି କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଭୂଦାନ ଯଜ୍ଞ ଅଧିନିୟମ, 1963 ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥାପିତ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଭୂଦାନ ଯଜ୍ଞ ବୋର୍ଡକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । (କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଅଧିନିୟମ 1963ର34) କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଚଳିତ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି ଜମିର ଭଡାଟିଆଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ ଦ୍ୱାରା, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ଧାରଣ କରିବାକୁ ହକଦାର ଥିବା ସର୍ବାଧିକ କ୍ଷେତ୍ର ଗଣନା କରିବା ସମୟରେ, ଏପରି ହସ୍ତାନ୍ତରିତ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ହିସାବକୁ ନିଆଯିବ ଏବଂ ଏପରି ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବାଧିକ କ୍ଷେତ୍ରଠାରୁ ଅଧିକ ଜମି ସର୍ବାଧିକ କ୍ଷେତ୍ରଠାରୁ ଅଧିକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯଦିଓ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମି ପ୍ରକୃତରେ ସର୍ବାଧିକ କ୍ଷେତ୍ରଠାରୁ ଅଧିକ ନ ହୋଇପାରେ।

ଯଦି ଏପରି ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଅଧିକାର ସୀମା କ୍ଷେତ୍ରଫଳଠାରୁ ଅଧିକ ବୋଲି ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରଫଳଠାରୁ କମ୍ ହୁଏ, ତେବେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଜମିକୁ ଅତିରିକ୍ତ ଜମି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ଧାରା 66 ଏବଂ 76 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯଥାସମ୍ଭବ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ ଏବଂ ଏପରି ଅତିରିକ୍ତ ଜମି ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ।

ବ୍ୟାଖ୍ୟା : ଏହି ଉପ-ଧାରାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ, ଯଦି ଜମି ପକ୍ଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଛି (ବିକ୍ରୟ, ଉପହାର, ଦଖଲ ସହିତ ବନ୍ଧକ, ବିନିମୟ, ପଟ୍ଟା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ହସ୍ତାନ୍ତର ଜଣେ ଜୀବିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଠାରୁ ଅନ୍ୟଜଣକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ହେଉ) ତେବେ ଏହାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ଏହାର ଏକ ପଠନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରିବ ଯେ, ଧାରା 63ର ଉପ-ଧାରା (9) ରେ ଯେକୌଣସି ବିଷୟ ଥିବା, 1971 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 24 ତାରିଖ କିମ୍ବା ତା'ପରେ ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯଦି ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଜମି ସହିତ ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଇଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଚଳନ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିକୁ ବଳକା ଭାବେ

ବିବେଚନା କରାଯାଇଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ସର୍ବାଧିକ ଜମିର ହିସାବ କରିବା ସମୟରେ ଏହିପରି ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ଜମିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବ ଏବଂ ଏହିପରି ହିସାବ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ବାଧିକ ଜମିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିବା ଜମିକୁ ସର୍ବାଧିକ ଜମିଠାରୁ ଅଧିକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯେ, ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଜମି ପ୍ରକୃତରେ ସର୍ବାଧିକ ଜମିଠାରୁ ଅଧିକ ହୋଇନପାରେ । ଯଦି ଏପରି ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ଯୋଗୁଁ, ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଅଧିକୃତ ସୀମା କ୍ଷେତ୍ରଫଳଠାରୁ ଅଧିକ ବୋଲି ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରଫଳଠାରୁ କମ୍ ହୁଏ, ତେବେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ଜମିକୁ ଅତିରିକ୍ତ ଜମି ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ଧାରା 66 ଏବଂ 76 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏପରି ଅତିରିକ୍ତ ଜମି ଯଥାସମ୍ଭବ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ ଏବଂ ନ୍ୟସ୍ତ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ଅତିରିକ୍ତ ଜମିର ଗଣନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ କଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବିନିମୟ କିମ୍ବା ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ଜମିର ଜଣେ ଜୀବିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଠାରୁ ଅନ୍ୟଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୁଏ, ତେବେ ଅତିରିକ୍ତ ଜମି ଗଣନା କରିବା ସମୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏପରି ବିନିମୟକୁ ବାଦ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଅଣଦେଖା କରାଯିବ । ଆଇନଗତ ଅଭିପ୍ରାୟ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ, ଜାନୁଆରୀ 24, 1971 ପୂର୍ବରୁ ଜଣେ ଧାରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ଯେଉଁଠାରେ ଥିଲା ସେଠାରେ ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅପରାଧିକ ହସ୍ତାନ୍ତର, ବସ୍ତୁକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତାରଣାମୂଳକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ କଳୁଷିତ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ, ହସ୍ତାନ୍ତରଣକୁ ଲଙ୍ଘନ କରି ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଜମି ପାଇଥିଲେ, ସେ ଆଇନଗତ ଏବଂ ବୈଧ ଅଧିକାର ହାସଲ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର, ମାଲିକାନା ଏବଂ ଆଇନଗତ ଅଧିକାର ଠାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାନ୍ତି ନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ଉପହାର ଇତ୍ୟାଦି ମାଧ୍ୟମରେ ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ ନିଆଯାଉ, ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀ କିମ୍ବା ଦାନପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଅଧିକାର ହାସଲ କରୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଅଧିକାର ମିଳେ ନାହିଁ, କାରଣ ସେ ଆପତ୍ତିଜନକ ହସ୍ତାନ୍ତର ମାଧ୍ୟମରେ ଅଧିକାର ହାସଲ କରନ୍ତି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଭିନ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ଏହାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରାହୀ ଏବଂ ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀ ଉଭୟଙ୍କ ଅଧିକୃତ ଜମିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ବିନିମୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ଭିନ୍ନ ହେବ । ଉଭୟଙ୍କର ପୂର୍ବରୁ ଅଧିକାର ଏବଂ ମାଲିକାନା ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଏହା ବିନିମୟ ଜମି ପରିସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସର୍ବାଧିକ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ହ୍ରାସ କରିବାର ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ, ତେବେ ବିନିମୟକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଗଣନା ଏପରି କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେପରି ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇନାହିଁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କ ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣର ଅଧିକୃତ ଜମିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଏଡ଼ାଇବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଠିକ ଭାବରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇପାରିବ ।

ଏହି ମାମଲାରେ, ଅପିଲକାରୀ, ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବିଫଳ କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ସେ ବିନିମୟ ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଅଧିକୃତ ଜମିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପାଇଁ ଚାହୁଁନଥିଲେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସେ ବିନିମୟ ମାଧ୍ୟମରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକୃତ ଜମିକୁ 2 ଏକର 12 ଗୁଣ୍ଠ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ । ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସେ ସର୍ବାଧିକ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି । ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ବିନିମୟ ଦ୍ୱାରା ସେ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଫଳ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଯଦି ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ଅଧିକୃତ ଜମି ହ୍ରାସ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯିବା ଉଚିତ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ବିନିମୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଅପିଲକାରୀ ପାଇଥିବା ଜମିକୁ ସ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 28/2ରେ ଥିବା 28 ଏକର 10 ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ସହିତ ତାଙ୍କର ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହାର ସେ ପୂର୍ବରୁ ଭାଗ କରିନେଇଥିଲେ ଏବଂ ବିନିମୟ ମାଧ୍ୟମରେ 30 ଏକର 24 ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ଦଖଲରେ ରଖିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କ ଅଧିକୃତ

ଜମିରେ ଥିବା ଉଭୟ ଜମିର ଅଧିକାରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାରେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ସର୍ବାଧିକ ସୀମାଠାରୁ ଅଧିକ ଜମି ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ।

ତଦନୁସାରେ ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁର ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ଘୋଷଣା କରାଯାଉଛି ଯେ, ଅପିଲକାରୀ ସର୍ବାଧିକ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିନାହାଁନ୍ତି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଜି. ଏନ୍.   ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ

ସଙ୍ଗୀତା ସେନାପତି, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ।